

Marks kommun

Granskning av årsredovisning 2018

Mark

Inger Andersson, certifierad kommunal revisor

Anton Melén

Sara Sommarin

Rebecka Äremann

Sammanfattande bedömning

Vår samlade bedömning är att;

- årsredovisningen i allt väsentligt lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning.*
- årsredovisningens resultat är delvis förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv. Två av tre mål uppnås.*
- årsredovisningens resultat är delvis förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning i verksamhetsperspektiv.*
- räkenskaperna är i allt väsentligt rättvisande*

Uppdrag

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen 12:2 bedöma om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Kommunen kan även ha egna riktlinjer för årsredovisningens upprättande som ska följas.

Enligt kommunallagen ska ett skriftligt utlåtande avseende god ekonomisk hushållning från revisorerna biläggas årsredovisningen. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Ansvarig nämnd och revisionskriterier

Kommunstyrelsen (revisionsobjekt) är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 11 kap 21 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Kommunal redovisningslag (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt god redovisningssed i övrigt.
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

Omfattning

Granskningen av årsredovisningen omfattar

- förvaltningsberättelse (inklusive drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Avgränsning och metod

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast ”Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting” från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV).

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2019-03-07 och sedan även till viss del 2019-03-25. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2019-04-04 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2019-04-25. Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef, redovisningsansvarig och verksamhetscontroller.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL

En översikt över utvecklingen i kommunen, § 1

Väsentliga händelser redovisas. Ekonomin redovisas i ett femårsperspektiv. Framtidsperspektivet beskrivs dock sparsamt.

Andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten, § 1.5

I avsnitt benämnt ”Kommunstyrelsens uppsiktspflicht” anges vad Kommunstyrelsen har för särskilt väsentliga utmaningar att följa avseende nämnder och kommunala bolag. Vidare finns ett avsnitt benämnt ”Miljöarbete i Mark”. Det ska även noteras att kommunen redogör för en pågående tvist med en entreprenör. Då fordran uppfattas som grundlös har inte någon kostnad bokats upp.

Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro) § 1a

Redovisas i enlighet med krav. Skett en minskning av sjukfrånvaron från 6,7 % 2017 till 6,1 % 2018.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Samlad redovisning av investeringsverksamheten § 2

Redovisas i enlighet med krav. Investeringsbudgeten uppgår totalt till 229,9 mnkr, inklusive ombudgeteringar från 2017 samt tilläggsanslag under året. För att förbättra informationen kan med fördel ursprunglig budget, ombudgeteringar och eventuella tilläggsanslag särredovisas. Utfallet i delårsrapporten uppgick till 92 mnkr, 40 %. Utnyttjande för hela året prognostiserades till 193,9 mnkr. Slutligt utfall blev 168,7 mnkr, det vill säga 73 %. Större fleråriga projekt är redovisade avseende såväl totalt investeringsbelopp som tidpunkt för färdigställande. I direkt anslutning till investeringsredovisningen finns förklarande kommentarer.

Förhållandet mellan utfallet och den fastställda budgeten för den löpande verksamheten § 3

Svarar mot lagkrav. Sambandet med resultaträkningen framgår. I direkt anslutning till driftredovisningen kommenteras ekonomin sparsamt. I nämndernas verksamhetsberättelser redogörs närmare för utfallet. Nämnderna visar totalt en negativ avvikelse med 25 mnkr, vilket är i god överensstämmelse med vad som prognostiserades i delårsrapporten, 28,1 mnkr. Noteras skall att det är på totalnivå. De olika nämnderna visar dock på avvikelser.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Årets resultat efter balanskravsjusteringar samt detta resultat med justering av förändring av resultatutjämningsreserven § 3a

Årets resultat uppgår till 36 mnkr, från vilket om 0,1 skall exkluderas. Vid avstämning gentemot kommunallagens balanskrav är resultatet således 35,9 mnkr. Det finns inte något underskott från tidigare år att återställa. Ingen avsättning till resultatutjämningsreserv görs då nuvarande reserv, 93,5 mnkr anses tillräcklig.

Utvärdering av den ekonomiska ställningen, § 5

Det finns ett avsnitt benämnt "Utvärdering av ekonomisk ställning", men behöver utvecklas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner. Uppgifter som bör ingå återfinns i flera fall i andra delar av årsredovisningen. En mer samlad möjlighet till utvärdering av den ekonomiska ställningen är önskvärd.

Uppllysning om pensionsmedel RKR 7:1.

Framgår i den ekonomiska redovisningen.

Gemensam förvaltningsberättelse, RKR 8:2

Redovisas.
Marks kommun

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5 ur ett finansiellt perspektiv

Finansiella mål fastställda av fullmäktige i budget 2018 -2021

- **Resultatet ska uppgå till minst 1 % av skatteintäkter, utjämning och finansnetto i genomsnitt under fyra år.**

Utfall: Skatter, utjämningsbidrag och finansnetto uppgår till 2 006,6 mnkr. 1 % kräver ett resultat om 20 mnkr. Årets resultat uppgår till 36 mnkr, det vill säga 1,8 %.

Målet uppnås för 2018.

För fyraårsperioden 2015-2018 3,8 %.

Målet uppnås för perioden 2015-2018.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5 ur ett finansiellt perspektiv, forts

- **Investeringsvolymen ska vara lägre än summan av resultat och avskrivningar.**

Utfall: Årets investeringar uppgår till 168,7 mnkr. Avskrivningarna uppgår till 60,4 mnkr och årets resultat till 36 mnkr, vilket ger ett totalt utrymme om 96,4 mnkr. Självfinansieringsgraden uppgår till 57 %.

- **Målet inte uppnås för 2018.**

För fyraårsperioden 2015-2018 uppgår självfinansieringsgraden till 85 %.

- **Målet uppnås inte för perioden 2015 – 2018**

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5 ur ett finansiellt perspektiv, forts

- Skattesatsen ska vara oförändrad

Utfall: skattesatsen är oförändrad.

Målet uppnås för 2018.

Målet uppnås för perioden 2015 – 2018.

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5 ur ett verksamhetsperspektiv

Kommunstyrelsen har gjort en sammanvägd värdering av måluppfyllanden utifrån nämnders och styrelser uppföljning och gör följande bedömning:

Nedanstående tre mål, drygt 27 %, uppges **uppfyllda**

- All hjälp utformas efter individuella behov med delaktighet från brukare och anhöriga
- Goda boendemiljöer
- Barn och unga har en meningsfull fritid

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5 ur ett verksamhetsperspektiv, forts

Nedanstående sex mål, närmare 55 %, anges **delvis uppfyllda**

- Barn och unga har en god utbildning.
- Barn och unga är trygga och ges möjlighet att påverka i frågor som rör dem.
- Allt arbete bedrivs med professionellt förhållningssätt och god kvalitet.
- Ett gott företagsklimat
- En god kommunal service.
- Goda möjligheter till inflytande och ett rikt fritids- och kulturliv

Nedanstående två mål, 18 %, kan **inte bedömas:**

- Arbetet har en rehabiliterande och förebyggande inriktning.
- En god samverkan mellan skola och näringsliv

Krav på förvaltningsberättelse kapitel 4 i KRL, forts

Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5 ur ett verksamhetsperspektiv, forts

Med ledning av vad som anges i årsredovisningen gör vi inte någon annan bedömning. Vi ser positivt på kompletteringen avseende relevanta nyckeltal samt de efterföljande kommentarerna.

Majoriteten av de verksamhetsmässiga målen för 2018 bedöms av Kommunstyrelsen som uppfyllda helt eller delvis till 82 %. Två mål ”Arbetet har en rehabiliterande och förebyggande inriktning” och ”En god samverkan mellan skola och näringsliv” uppges dock inte möjliga att mäta. Vi rekommenderar att det framöver möjliggörs att samtliga mål kan mätas i årsredovisningen.

Rent generellt saknar vi alltså en samlad bedömning från Kommunstyrelsen sida huruvida Marks kommun har en god ekonomisk hushållning eller ej.

Nämndernas uppdrag, KL 6:5

Av KL 6:5 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

När det gäller nämnder, styrelser och bolags grunduppdrag så av totalt 31 uppdrag görs bedömningen att fem uppdrag (16 %) är helt uppfyllda, 18 (58 %) i hög grad och resterande åtta (26 %) uppges som delvis uppfyllda. De delvis uppfyllda utgörs av Kultur- och fritidsnämndens ”bibliotek”, Miljönämndens uppdrag avseende ”hälsoskyddstillsyn och enskilda avlopp”, ”livsmedelstillsyn” och ”miljötillsyn” samt ”gator” och ”vägar” inom Teknik- och servicenämnden. Utöver dessa utgörs de av Överförmyndarnämndens ”överförmyndarverksamhet” och Marks Bostads AB ”bostadsförsörjning”.

Vi konstaterar att underlag för bedömningarna finns i delårsredovisningen medan den sammanfattas i årsredovisningen. Vi saknar någon form av åtgärdsbeskrivning för att uppfyllelsegraden ska öka ytterligare – företrädesvis de uppdrag som endast bedöms som delvis uppfyllda.

Resultaträkning, kap 5 i KRL

Resultaträkningens uppställning och innehåll svarar mot kraven i KRL.

Årets resultat uppgår till 36 mnkr att jämföra med budget 18,4 mnkr. Resultatet medför en positiv avvikelse mot budget med 17,6 mnkr. Detta till trots att nämnderna redovisar underskott med 25 mnkr. Posten ”Gemensamma kostnader/intäkter” består av ett antal poster med tämligen stora budgetavvikelser. Netto blir det dock ett överskott om 24,8 mnkr.

Generella statsbidrag och utjämningsbidrag svarar för en positiv avvikelse om 15,7 mnkr

---

Balansräkning, kap 6 i KRL

Balansräkningens uppställning och innehåll svarar mot kraven i KRL.

Kassaflödesanalys, kap 7 i KRL samt RKR 16:2

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckligt med noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställd redovisning, kap 8 i KRL och RKR **8:2**

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämt kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Det finns en sammanhållande förvaltningsberättelse.

Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Marks kommun följer i stort vad som anges i KRL och RKR´s rekommendationer samt i övrigt vad som kan betraktas som god redovisningssed. Vissa mindre avvikelser görs.

Revisionell bedömning

Vår samlade bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Vi bedömer att

- att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i huvudsak innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Kommunen lever upp till kommunalagens krav på en ekonomi i balans. Resultatet för 2018 blev 36 mnkr. Vid avstämning mot balanskravet skall realisationsvinster om 0,1 mnkr göras. Kommunen har inga tidigare negativa resultat att återställa.
- årets resultat är delvis förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Investeringsmålet uppnås inte.

Revisionell bedömning, fort

- med ledning av vad som framgår i årsredovisningen har vi ingen avvikande uppfattning avseende måluppfyllelsegraden för verksamhetsmålen. Årets resultat är delvis förenligt med god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

Göteborg 29 mars 2019

Fredrik Carlsson
Uppdragsledare

Inger Andersson
Projektledare